

Kryteria ocen z języka polskiego

(do uszczuplonej podstawy programowej 2024)

rok szkolny 2024-2025

OCENA CELUJĄCA

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wskazane w podstawie programowej. Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bogate i różnorodne słownikowo oraz poprawne językowo; cechują się dojrzałością myślenia, prezentują wnioski pogłębione i wnikliwie. Samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy o wysokim stopniu trudności.

Uczeń nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Bierze bardzo aktywny udział w lekcjach.

Współpracuje w zespole, często w roli lidera. Z powodzeniem uczestniczy w różnych formach aktywności konkursowej powiązanej z językiem polskim.

Podjmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny i artystyczny.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony podstawą programową, obejmujący treści z kształcenia literackiego oraz nauki o języku i ortografii. W zależności od klasy buduje wypowiedzi ustne i pisemne poprawne pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym. Potrafi samodzielnie wnioskować i myśleć logicznie. Biegłe posługuje się słownikami i encyklopedią. Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy. Wnikliwie i uważnie czyta wszystkie lektury przewidziane programem nauczania w danej klasie.

Na podstawie lektury samodzielnie i niemal bezbłędnie redaguje różne formy wypowiedzi. Bierze aktywny udział w lekcjach. Rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, wierszu, nowych gatunkach literackich (ballada, odmiany powieści, dramat i in.). Samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji wiersza, wyodrębnia tropy stylistyczne, wyjaśnia ich funkcje w tekście, odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego (np.).

W zakresie fleksji, składni i słowotwórstwa samodzielnie wykonuje ćwiczenia, które sprawdzają poziom nauczania w danej klasie. Uczeń samodzielnie, systematycznie

i starannie wykonuje zadania, w ramach samokształcenia – podejmuje dodatkowe prace domowe przewidziane dla chętnych. Prowadzi schludny i estetyczny zeszyt przedmiotowy.

OCENA DOBRA

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w danej klasie. Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać nieliczne błędy językowe. Podejmuje próby wypowiadania się na tematy trudniejsze w formach określonych przez podstawę programową. Dobra znajomość tekstu (lektury i tekstów zamieszczonych w podręcznikach) pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów i omawianie elementów świata przedstawionego. Poprawnie pisze plany ramowe i szczegółowe (kompozycyjne i dekompozycyjne). Potrafi wskazać środki stylistyczne w wierszu oraz ich funkcje. Samodzielnie poprawia większość własnych błędów. W zakresie nauki o języku potrafi poprawnie wykonać ćwiczenia, podać przykłady, rozpoznać i wymienić rodzaje (np. zaimków, zdań złożonych współrzędnie, podrzędnie) w zależności od klasy.

Starannie prowadzi zeszyt i aktywnie uczestniczy w lekcji (na miarę swoich możliwości).

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się. W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii. W miarę samodzielnie posługuje się podstawowymi formami wypowiedzi: opowiadaniem, opowiadaniem z dialogiem, opisem, streszczeniem, charakterystyką postaci, listem, zaproszeniem, sprawozdaniem itp. Zna przewidziane przez program gatunki literackie (np. opowiadanie, nowelę, baśń, mit, przypowieść, komedię, tragedię). Umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego. Odróżnia, np. podmiot liryczny od bohatera utworu. Poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat. W zakresie nauki o języku wykonuje łatwiejsze ćwiczenia sprawdzające umiejętności przewidziane programem nauczania – rozpoznaje, rozróżnia, nazywa, np. części zdania, część mowy. Starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy. W miarę poprawnie wykonuje zadania w zeszycie ćwiczeń.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Wiedza i umiejętności ucznia pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności. Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego materiału, zagadnienia. W wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają wartości prac i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie. Stopień opanowania przez niego wiadomości i umiejętności pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela. Na prostych przykładach wykonuje ćwiczenie sprawdzające elementarne wiadomości i umiejętności z zakresu wiedzy o fleksji, składni i słowotwórstwie (rozpoznawanie, przyporządkowanie, prosta odmiana, nazywanie). Uczeń prowadzi zeszyt i wykonuje ćwiczenia językowe, stylistyczne, redakcyjne na miarę swych możliwości.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności w zakresie fleksji, składni, słownictwa, frazeologii i redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową.

Jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym. W pracach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, stylistycznych i logicznych.

Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności. Nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie zna podstawowych informacji na temat lektur obowiązkowych przewidzianych dla danej klasy.

W semestrze przewidziane są:

- dwa wypracowania z literatury. Tematy (dwa do wyboru) związane są z omówioną lekturą i zagadnieniami poruszonymi podczas lekcji. W trakcie pisania wypracowania uczeń odwołuje się do lektur wskazanych w temacie prac
- sprawdzian wiadomości i umiejętności z gramatyki (1 godzina lekcyjna) obejmujący ćwiczenia z fleksji, składni i słowotwórstwa w zależności od materiału, który pojawił

się na lekcjach z nauki o języku. Sprawdzian taki poprzedzany jest lekcją lub lekcjami przygotowującymi, prezentującymi zakres materiału i przykładowe formy sprawdzenia umiejętności. Sprawdzian odbywa się w tydzień po takiej lekcji

- testy podsumowujące poszczególne działy (Sprawdź, co potrafisz! - konstrukcja testów zbliżona do E8)
- dyktanda sprawdzające znajomość reguł ortograficznych w zakresie rz/ż, ch/h, ó/u, wielka i mała litera, pisownia cząstki „nie” (wcześniej podanych i przećwiczonych). Uczniowie mogą samodzielnie układać tekst dyktanda, a dyktowany tekst zostaje wybrany w drodze konkursu klasowego
- prace w grupie - projekty
- jeden fragment prozy lub/ i jeden fragment poezji do opanowania pamięciowego
- odpowiedzi ustne i kartkówki z literatury i gramatyki, dotyczące materiału omawianego podczas lekcji
- **dla chętnych** 3 lub 4 dłuższe prace domowe (pisemne)

Formy aktywności ucznia

- prace klasowe z literatury,
- sprawdziany wiadomości i umiejętności z gramatyki,
- kartkówki,
- prace domowe krótko- i długoterminowe (**dla chętnych**),
- odpowiedzi ustne,
- odpowiedzi ustne wynikające z aktywności ucznia podczas lekcji,
- inscenizacje fragmentów dzieł literackich,
- indywidualne lub grupowe konkretyzacje plastyczne tekstów lirycznych i epickich,
- recytacje fragmentów prozy lub wierszy,
- projekty, praca w grupie
- słuchowiska przygotowywane na podstawie tekstów przewidzianych przez program nauczania.

Narzędzia pomiaru

W semestrze:

- 2 wypracowania z literatury
- sprawdziany ze znajomości treści lektury oraz znajomości treści z kolejnych działów
- 1 sprawdzian umiejętności z gramatyki
- odpowiedzi ustne z literatury i z nauki o języku
- dyktanda sprawdzające sprawność ortograficzną ucznia

- krótsze formy wypowiedzi, scenki dramatyczne, wywiady
- aktywność podczas lekcji
- fragment prozy/fragment poezji do recytacji

Zasady ustalania ocen semestralnych

- 30% zadania klasowe z literatury i sprawdzian umiejętności z gramatyki
- 30% dyktanda i kartkówki
- 20% odpowiedzi ustne i krótsze prace pisemne
- 20% inne – np. prace domowe, aktywność, prace dodatkowe (podjęte z inicjatywy ucznia), recytacja

Informacja zwrotna

Nauczyciel —→ Uczeń

- każda dłuższa praca pisemna opatrzona komentarzem (recenzją) plus kryteria ocen stosowane na e8
- sprawdziany umiejętności opatrzone skalą punktową oraz procentową (zgodną ze Statutem SP33)
- dyktanda z zaznaczonymi błędami, ocena zależna od liczby popełnionych błędów oraz ich jakości
- wypowiedzi ustne opatrzone komentarzem “na gorąco”

Oceny wpisywane są na bieżąco do e-dziennika lub zeszytu ucznia.

W razie potrzeby (wątpliwości ucznia, niejasności) nauczyciel podaje dodatkowe wyjaśnienia, motywację postawionej oceny.

Nauczyciel —→ Rodzic

- prace klasowe, sprawdziany umiejętności, dyktanda są przechowywane w klasie i są do wglądu podczas lekcji, podczas zebrań z rodzicami lub w innym terminie na życzenie ucznia lub rodzica (również w formie kserokopii lub zdjęcia), kartkówki umieszczane są w zeszytach uczniów
- ewentualne spostrzeżenia nauczyciela dotyczące postępów lub niepowodzeń szkolnych ucznia przekazywane są rodzicom w formie pisemnej (w zeszycie przedmiotowym, przez e-dziennik) albo przekazywane w formie ustnej podczas

indywidualnych konsultacji. W sytuacjach “podbramkowych”, nagłych stosuje się informację telefoniczną

- informację o zagrożeniu oceną niedostateczną sporządza się na piśmie, na specjalnym formularzu na miesiąc przed zakończeniem semestru

Nauczyciel → **Wychowawca** → **Pedagog**

- zapis w e-dzienniku
- konsultacje pedagogiczne w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości
- informacje na temat postępów lub niepowodzeń uczniów przekazywane na bieżąco wychowawcom klas

Kryteria ocen (przykładowe)

Kryteria oceny dłuższej wypowiedzi pisemnej

(rozprawki, opowiadania twórczego) zgodne z kryteriami CKE

1. Realizacja tematu (0 ÷ 2 pkt.)
2. Elementy twórcze lub retoryczne (0 ÷ 5 pkt.)
3. Kompetencje literackie i kulturowe (0 ÷ 2)
4. Kompozycja tekstu (0 ÷ 2 pkt.)
5. Styl (0 ÷ 2 pkt.)
6. Poprawność językowa (0 ÷ 4 pkt.)
7. Poprawność ortograficzna(0 ÷ 2 pkt)
8. Poprawność interpunkcyjna (0 ÷ 1 pkt)

Każde wypracowanie ucznia opatrzone jest recenzją nauczyciela, która wskazuje zalety pracy i uwagi dotyczące jej słabych punktów wymagających poprawy lub pracy.

Kryteria oceny dyktand

- 1 błąd ortograficzny pierwszorzędny (h – ch, rz – ż, u – ó, wielka litera i mała litera, nie z podstawowymi częściami mowy) obniża ocenę o jeden stopień,
- 3 błędy ortograficzne drugorzędne obniżają ocenę o jeden stopień,
- 5 błędów interpunkcyjnych obniża ocenę o jeden stopień.

Uczniom z dostosowaniami i orzeczeniami z PPP stosuje się zalecane formy i metody pracy dopasowane do ich potrzeb i możliwości.

Nieuwzględnione w ww.wymaganiach szczegóły dotyczące oceniania (w tym skala procentowa) są regulowane zapisami w Statucie SP 33.

Agnieszka Klar